

Aan de voorzitter van de Nederlandse zorgautoriteit
Postbus 3017
3502 GA UTRECHT

Ons kenmerk	Inlichtingen bij	Doorkiesnummer	Den Haag
GMT/VDG 2845602	R.B. Jansen	070 340 5152	
Onderwerp		Bijlage(n)	Uw brief
Onderzoek inkoopvoordelen apothekers		4	

Met deze brief wil ik u verzoeken om een nieuw onderzoek te doen naar kortingen en bonussen (hierna: inkoopvoordelen) bij apotheehoudenden. Doel is om op basis van zo actueel mogelijke gegevens de inkoopvoordelen die apotheehoudenden genieten volledig in beeld te brengen, voor de jaren 2006, 2007, 2008 en 2009. De onderzoeksresultaten worden mede gebruikt voor de onderbouwing van de tarieven. Het onderzoek dient te zijn afgerond vóór de behandeling van de VWS-begroting 2009 in de Tweede Kamer, die naar verwachting in november zal plaatsvinden.

Waarom nu dit onderzoek

Mijn Langetermijnvisie geneesmiddelenbeleid (bijlage 1) heeft als hoofddoelstelling het toewerken naar een meer marktconforme ordening van de geneesmiddelensector. Ook in het Transitieakkoord farmaceutische zorg 2008/2009 (bijlage 2) komt het toewerken naar een meer normale marktsituatie bij de geneesmiddelen als centraal thema naar voren. Al gedurende de looptijd van het Transitieakkoord moeten significante stappen gezet worden op weg naar die nieuwe marktverhoudingen. Het zetten van deze stappen wordt deels in de weg gezeten door de problematiek van margeconcurrentie. Het beëindigen van de problematiek van de margeconcurrentie is dan ook een belangrijke voorwaarde voor het slagen van mijn langetermijnvisie. Een complicerende factor daarbij is dat de inkoopvoordelen al voor een deel zijn 'belegd'. Deels worden ze al afgeroomd via de clawback, deels zijn ze nodig omdat de receptregelvergoeding niet praktijkkostendekkend is en deels mogen ze op enige wijze in de markt blijven als prikkel voor doelmatig inkopen. Het resterende deel kan als bovenmatig worden getypeerd.

Door wijzigende marktomstandigheden en beleid verandert de verhouding tussen deze delen voortdurend. Gedurende de transitiefase is het van belang om steeds een goed beeld te hebben van de inkoopvoordelen, zodat ik mijn langetermijnvisie op verantwoorde wijze kan uitvoeren. Hierover is recent in de Tweede Kamer een motie van Kamerlid Van der Veen c.s. aangenomen (Kamerstukken, 2008, 29477, nr. 52).

Blad

2

Kenmerk

GMT/VDG 2845602

Voor een goed beeld is van belang dat:

- 1) zo accuraat en actueel mogelijke gegevens over inkoopvoordelen beschikbaar komen;
- 2) een betrouwbaar model wordt gebruikt om de gegevens vanuit de basisonderzoeksjaren te kunnen extrapoleren naar latere jaren.

Naar mijn inschatting is de geneesmiddelenmarkt sinds 2004 (het boekjaar van het laatste NZa-onderzoek naar inkoopvoordelen, uitgevoerd in 2006 en 2007) dusdanig kwantitatief en kwalitatief veranderd dat het zinvol is om een nieuw onderzoek te starten. Dit is ook de reden waarom ik de Tweede Kamer schriftelijk heb toegezegd een dergelijk onderzoek uit te laten voeren (bijlagen 3 en 4). De resultaten van dit onderzoek worden mede gebruikt voor de onderbouwing van de tarieven. Daarnaast kunnen de resultaten van dit onderzoek gelden als een nieuwe 'nulmeting' voor het niveau van de inkoopvoordelen, waaraan de effecten van nieuw beleid kunnen worden gerelateerd.

Het afronden van het onderzoek vóór de behandeling van de VWS-begroting in de Tweede Kamer is noodzakelijk omdat ik bij die gelegenheid met de Tweede Kamer spreek over de financiële situatie voor de farmaceutische zorg in 2009 en omdat ik de resultaten van het onderzoek wil kunnen meenemen bij de overwegingen om, in lijn met artikel 12.2 van het Transitieakkoord farmaceutische zorg 2008/2009, al dan niet de opbrengstdoelstelling van het Transitieakkoord aan te passen voor 2009. De exacte datum van de begrotingsbehandeling voor VWS is nog niet bekend, maar naar verwachting zal deze in november plaatsvinden. Vooralsnog ga ik ervan uit dat dit betekent dat het onderzoek vóór 1 november 2008 moet zijn afgerond.

Concrete onderzoeksvragen

- 1) Voer een onderzoek uit naar de totale omvang van inkoopvoordelen die door apothekhoudenden in 2007 zijn en – voor zover daarvoor bruikbare gegevens beschikbaar zijn – in 2008 worden genoten. Ik denk hierbij aan alle op geld waardeerbare inkoopvoordelen (niet alleen kortingen op de factuur maar bijvoorbeeld ook beloningen in natura en vergoedingen voor personeel). Als voor 2007 en 2008 nog onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden, gebruik dan waar nodig gegevens uit 2006 en eventueel eerdere jaren.
- 2) Geef een onderverdeling van de inkoopvoordelen naar inkoopkanaal (spécialité [via groothandel en directe levering], generiek, parallel, overig).
- 3) Extrapoler de resultaten 1) en 2) naar 2007 (indien nodig), 2008 en 2009 op een wijze die rekening houdt met de belangrijkste marktontwikkelingen (waaronder bijvoorbeeld initiatieven van zorgverzekeraars) en met effecten van beleid dat is gericht op geneesmiddelenprijzen en op inkoopvoordelen (Wet geneesmiddelenprijzen, Convenant 2006/2007, Transitieakkoord 2008/2009).

Blad

3

Kenmerk

GMT/VDG 2845602

Sluit bij onderzoeksvragen 1) en 2) met betrekking tot de onderzoeksmethodologie waar mogelijk aan bij het onderzoek naar inkoopvoordelen dat u in 2006/2007 heeft uitgevoerd en pas deze waar nodig aan voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Daarbij vind ik het van belang dat naast gegevens van apothekhoudenden ook gegevens afkomstig bijvoorbeeld uit boekenonderzoek (onder meer naar betalingen en contracten) bij groothandels, generieke en spécialité-industrie en importeurs worden meegenomen en dat ketenverbanden met groothandels die eigenaar van een apotheek zijn, ook worden beschouwd.

Sluit bij onderzoeksvraag 3) met betrekking tot de onderzoeksmethodologie waar mogelijk aan bij uw technisch advies over de extrapolatie van inkoopvoordelen van 20 april 2007 (brief met kenmerk ELAT/pere/CV/07/256) en pas deze waar nodig aan voor de beantwoording van de onderzoeksvragen.

Aanvullende vragen:

- *Praktijkkosten*

U heeft tijdens ambtelijk vooroverleg te kennen gegeven mij om diverse redenen te adviseren om naast het onderzoek naar de inkoopvoordelen ook de praktijkkosten te onderzoeken. U heeft hierbij onder meer aangegeven dat het geven van beleidsgevolgen aan nieuw onderzoek naar inkoopvoordelen naar uw mening slechts kan wanneer ook rekening gehouden wordt met de praktijkkosten. Ik deel die opinie. Het doel van het nieuwe inkoopvoordelenonderzoek is immers de tariefonderbouwing waarbij inkoopvoordelen in 2009 kunnen worden, indien het niveau aan inkoopvoordelen hoger blijkt dan op dit moment wordt verondersteld. Bij de vraag hoeveel vervolgens kan worden afgeroomd, speelt onmiddellijk de vraag welk deel van de inkoopvoordelen nodig is ter aanvulling op de receptregelvergoeding voor een adequaat tarief voor apothekhoudenden. Ik verzoek u dan ook in samenhang met het inkoopvoordelenonderzoek de praktijkkosten bij apothekhoudenden te onderzoeken. Ik verzoek u er hierbij rekening mee te houden dat de termijn van het inkoopvoordelenonderzoek leidend is en geen vertraging mag ondervinden als gevolg van het praktijkkostenonderzoek.

- *Ziekenhuisapotheken*

Zoals ik in mijn langetermijnvisie geneesmiddelenvoorziening heb aangegeven, heb ik de intentie later dit jaar mijn visie op papier te zetten over de intramurale geneesmiddelenvoorziening en de samenhang daarvan met de extramurale farmacie. Het onderwerp van kortingen bij ziekenhuisapotheken zal hierbij ongetwijfeld aan de orde komen. Ook heeft u tijdens ambtelijk vooroverleg te kennen gegeven dat u, vanuit het perspectief van een integrale benadering van de bedrijfskolom, het wenselijk zou vinden dat ook ziekenhuisapotheken in het onderzoek worden betrokken. Ik wil u daarom verzoeken om parallel aan het onderzoek naar inkoopvoordelen, onderzoek te doen naar kortingen bij ziekenhuisapotheken, waarbij ik mij overigens realiseer dat het hierbij om problematiek gaat van een geheel andere aard dan inkoopvoordelen bij extramurale apotheken. Net als bij het onderzoek naar praktijkkosten geldt ook bij dit onderzoek dat de termijn van het inkoopvoordelenonderzoek leidend is en geen vertraging mag ondervinden als gevolg van het onderzoek naar kortingen bij ziekenhuisapotheken.

- Ik ga er vanuit dat de einddatum 1 november 2008 voor het inkoopvoordelenonderzoek haalbaar is. Mocht die datum niet haalbaar zijn dan wil ik u verzoeken mij daarover zo spoedig mogelijk te informeren en met een alternatief voorstel te komen, waarbij de voornoemde einddatum voor mij een hard gegeven is.
- Ik verzoek u om bij het opstellen van de gedetailleerde onderzoeksopzetten mijn departement te betrekken.

Ik realiseer mij dat de voor deze onderzoeken benodigde middelen en capaciteit aanzienlijk zijn en dat deze onderzoeken geen deel uitmaken van uw werkplan voor 2008. Graag bespreek ik met u op welke wijze deze opdracht herprioritering van het werkplan voor 2008 noodzakelijk maakt. Ook heb ik van u begrepen dat – gezien de relatief korte doorlooptijd - het noodzakelijk zal zijn een groot deel van de uitvoering van de onderzoeken uit te besteden. Hiermee zijn ook goede ervaringen opgedaan in het verleden. Ik zeg u toe de hiervoor benodigde additionele middelen beschikbaar te stellen, waarbij het voortouw voor de aanbesteding van de onderzoeken bij VWS ligt.

De Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

dr. A. Klink